

Öka produktion och miljövärden med adaptiv skogsskötsel

För många lantbrukare är Hushållningssällskapet kända som rådgivare, men det många kanske inte vet är att de även jobbar med skogsbruk. I år färdigställer man ett treårigt projekt kring vad som kallas adaptiv skogsskötsel, där också forskare från Linnéuniversitetet medverkat.

Adaptivt skogsbruk handlar till stor del om ståndortsanpassning, men också om att skogsägare ska bli mer engagerade och våga testa nya skötselmetoder. Genom olika gallrings, gödslings- och askningsförsök testas åtgärdernas effekter på olika försöksytor i Hushållningssällskapet projekt. Foto: Björn Schubert

Hushållningssällskapetets skogsrådgivning består av 16 rådgivare som är verksamma i så gott som hela landet i frågor kring rådgivning, skogsbruksplanläggning, rotpoststämpling och andra skogliga tjänster.

För att möta skogsbrukets utmaningar i ett allt varmare klimat, med både möjligheter till ökad skogsproduktion men också risker i form av ökade angrepp av insekter och svampar, startade Hushållningssällskapet arbetet med att undersöka möjligheterna för så kallad adaptiv skogsskötsel.

– Idén med adaptiv skogsskötsel är att man gör en sak och lär sig av den. Vad gjorde vi? Blev det bra eller dåligt, vad gör vi till nästa gång, och så testar man det istället för att följa de fasta mallarna i det konventionella skogsbruket, säger Simon Halling Ekmåne, projektledare för hushållningssällskapets arbete med digital teknik i adaptiv skogsskötsel.

Foto: Hushållningssällskapet

Anpassa och utvärdera

Simon Halling Ekmåne på Hushållningssällskapet vid Gamlebygymnasiet är projektledare för ”Digital teknik i adaptiv skogsskötsel”, som han utför tillsammans med ett par kollegor. I den rapport han har börjat skriva om projektet förklaras adaptivt skogsbruk så här:

”Adaptiv skogsskötsel betyder att flera skogsåtgärder som man bedömer kan öka produktion och miljövärden utvärderas genom många mindre åtgärder som man sedan drar lärdom av. Utifrån de resultat som erhålls anpassas sedan efterföljande skötsel som utvärderas på nytt. Det blir ett iterativt och successivt lärande som ständigt utvecklas och förändras med tiden.”

– Det är ett begrepp som är lite svårt att förmedla, men det handlar om att anpassa sig samtidigt som man utför åtgärder och försök, och vi uppmanar skogsägare att själva bli mer aktiva, säger han.

Flera försök

Projektet är ett samarbete med Linnéuniversitetet, som står för stöd inom forskningen, och teknikföretaget Katam som står för den digitala tekniken genom sin app för skoglig mätning.

– Vi har haft seminarium i ämnet med skogsägare tidigare för att förmedla kunskapen, men förra året och i år har vi stället för fysiska informationsträffar haft webinarier där vi bland annat pratat om skogsgödsling och hyggesfritt skogsbruk. I år är sista året och då ska vi presentera resultaten från sex stycken försök som vi genomfört i olika bestånd där vi gödslat, gallrat och spridit aska och med hjälp av Katams app registrerat beståndsdata efter varje tillväxtsång, berättar Simon.

Mätningarna har genomförts på de egna försöken i smäländska Ingelsta och Gamleby under totalt tre tillväxtsåonger. Under samma tid har man också haft ett tjugotal enskilda rådgivningar med markägare som velat testa appen och göra egna försök, något som Simon uppmanar till.

– Det finns en hemsida som heter försöksportalen, där samlas många av de försök som skogsägare själva gör, säger han.

Hur kommer det sig att ni på Hushållningssällskapet tog initiativet till det här projektet?

– Jag tyckte att det fanns en lucka i sättet att sköta skog, mellan trakthyggesbruk och hyggesfritt, och att det saknades initiativförmåga från skogsnäringen när det gäller att hitta nya skötselmetoder i skogen och att engagera markägare. Det är något som vi tycker är viktigt, att skogsägare är aktiva och engagerade i det de gör, säger Simon.

Han menar att ett ökande antal utbor som har långt till sin skogsfastighet riskerar att minska engagemanget i skogen om man inte känner till de möjligheter som finns i dag, bland annat genom digital teknik.

– Jag tror på den enskilde skogsägaren. Det är vi som står för besluten i skogen och har rätt stora möjligheter att göra som vi vill under en ganska fri lagstiftning.

Pandemin satte en del käppar i hjulen för planerna kring visningar av försöken i fält. Webinarier har varit en del av lösningen och planen är att också spela in en podd där forskare intervjuas kring adaptivt skogsbruk.

Jobbar du med adaptiv skogsskötsel på din egen fastighet?

– Ja det gör jag. Bland annat testar jag lite olika planttyper i mina föryngringar. Sedan har jag också ett lite knepigt bestånd med 30 årig tall där man, när man avverkade skogen, bara tog ut de grova träden och lämnade alla små träd. Dessa träd har nu i sin tur blivit överståndare till ett ganska jämnt underväxtbestånd. Det ser väldigt märkligt ut då det nästan blivit en tvåskiktad tallskog trots sin unga ålder och här håller jag på att testa lite med underröjning av träd i alla storlekar för att se vad som händer.

Resultaten av studien är tänkt att presenteras under hösten, och då hoppas Simon att det kan göras i ett lite större format med en riktig sammankomst för att nå en större målgrupp. Samtidigt har webinarieformatet gett skogsägare från hela landet möjligheten att följa Hushållningssällskapet arbete via internet, så det har även haft sina fördelar.

Björn Schubert

Tel: 070-781 89 57

E-post: bjorn@skogsaktuellt.se

Artikeln publicerades onsdag den 17 februari 2021